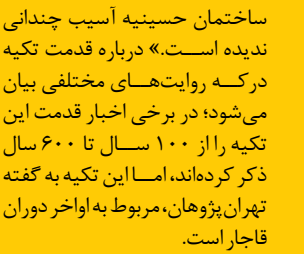

تکیه و حسینیه درکه که به لحاظ جایگاه تاریخی اهمیت بسیاری داشت متأسفانه در آتش‌سوزی اخیر از بین رفت.

از خبری که از اتفاق رخ‌داده نقل شده‌است دو خرابکار ماده آتش‌زایی را داخل تکیه درکه انداخته‌اند که ظاهراً موجب آسیب ۷۰ تا ۸۰ درصدی داخل این تکیه شده است. جلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش‌نشانی، درباره این حادثه گفت: «این حریق در ساعت ۱:۴۵ پامداد پنجشنبه به سامانه ۱۲۵ اعلام شد و پس از آن دو ایستگاه آتش‌نشانی به محل حادثه اعزام شدند.»

وی افزود: «محل حادثه یک حسینیه یک‌طبقه بود که در آن یک نیم‌طبقه به صورت بالکنی وجود داشت؛ داخل این حسینیه مقداری فرش، موکت و لوازم دیگر قرار داشت و دچار حریق شده بود که به سرعت آتش‌نشانان عملیات را آغاز کرده و از گسترش حریق جلوگیری کردند.» همچنین فرماندار شهرستان شمیرانات با بیان اینکه تصاویر دوربین‌های مداربسته اطراف حسینیه در که حاکی از حضور ۲ موتورسوار در یک محدوده بوده است، گفت: «وجود عامل انسانی در این حادثه محرز شده است و از سوی پلیس و سرکلانتری شمیرانات در دست بررسی است.» عزت‌الله خان‌محمدی گفت: «اموال داخل حسینیه از جمله فرش‌ها و سایر لوازم در آتش سوخته، ولی ساختمان حسینیه آسیب چندانی ندیده است.» درباره قدمت تکیه درکه روایت‌های مختلفی بیان می‌شود؛ در برخی اخبار قدمت این تکیه را از ۱۰۰ سال تا ۶۰۰ سال ذکر کرده‌اند، اما این تکیه به گفته قاجار است.

سخنگوی سازمان غذا و دارو:

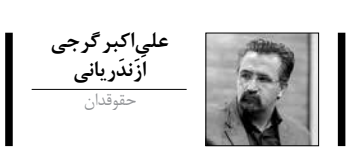
موضوع خروج داروهای بدون نسخه از پوشش بیمه‌های پایه هنوز نهایی نشده‌است. تصمیمی در شورای عالی بیمه قبل از انتقال دبیرخانه این شورا به وزارت بهداشت مبنی بر خروج داروهای بدون نسخه از پوشش بیمه پایه گرفته شده که هنوز مورد تصویب دولت قرار نگرفته است.

رئیس پژوهشکده علوم زمین:

برج های اصلی و بزرگ تهران دقیقاً روی گسل‌ها بنا شده‌اند. چراکه یک گسل، سنگ‌های محکم را به روی زمین هدایت می کند و چون برای ساخت برج‌ها خاک منطقه را آزمایش می‌کنند به این نتیجه می‌رسند که محل خوبی را برای ساخت برج انتخاب کرده‌اند.

معاون اول رئیس‌جمهور:
مسائل مالی طرح تحول سلامت مشکل‌ساز شده‌است که دولت حتماً اهکاری برای این مشکل پیدا خواهد کرد. این طرح با چالش‌ها و آسیب‌هایی روبه‌رو است که امیدواریم با کمک جامعه پژوهشکی و نخبگان، آن را در مسیر بهتر پیش ببریم.

زمینه‌های تحقق حقوق شهروندی در ایران

علی‌اکبر گرجی

آنژندیانی

حقوقدان

ایران باستان را پایه‌گذار حقوق شهروندی در جهان دانسته‌اند. منشور صادرشده از سوی کوروش، پادشاه هخامنشی، بسیاری مبنایی و مبادی اولیه حقوق بشر و شهروندی را مورد تأکید قرار داده‌است. منع برده‌داری و به‌اسارت گرفتن آزادگان، رعایت حقوق کارگران و شرایط مناسب کار، منع نسل‌کشی (در حمله به بابل)، تساوی افراد در برابر قانون و … در اسناد به‌دست‌آمده از تخت جمشید قابل مشاهده‌است.

پس از آن یعنی، در دوره معاصر شکل‌گیری مفهوم حقوق شهروندی در ایران طی یک فرایند تاریخی بلندمدت انجام گرفته‌است. در تاریخ معاصر ایران جنبش قانون‌مدار با رویکرد حقوق انسنان و دفاع از آزادی‌های وی پیوندی

ناگسستی دارد. در حکومت قاجار شاهد تداوم سنت خودکامه سیاسی برآمده از خدایان‌سالاری و یکه‌سالاری در تقابل با نظام قانونی بودیم؛ در چنین وضعی حتی سخن گفتن از قانون جرم بود.

و به نوشته یکی از روشنفکران عصر واژه «قانون» وحشت‌آفرین و معادل یا کفر بود. به‌رغم سیر تکاملی تاریخی این مفهوم باید اذعان کرد که تا پیش از تأسیس مجلس اول شورای ملی لفظ قانون همچنان مبهم بود. بعد از شکل‌گیری قانون اساسی آمریکا و متمم‌های حقوق بشری آن توجه به قانون به‌عنوان مهم‌ترین‌سدر برپرسستم و خودکامگی حکومت قاجار مطرح شد. خواست عمومی که در قالب جنبش قانون خواهی ظهور یافته بود تلاش داشت عدالت خواهی و قانون‌گرایی را در صدر نظام قدرت بنشاند، درحالی‌که پیش از آن برای مردم جایگاهی در نظام قدرت در نظر گرفته نمی‌شد و حقوقی برایشان متصور نمی‌گشت. از این رو است که می‌توان گفت مهم‌ترین ثمره وجودی

رسمی در کشور ۲۷ روز است که از این تعداد ۶ روز تعطیلات ملی، ۴ روز تعطیلات انقلابی و ۱۷ روز تعطیلات مذهبی است، اما طرح اخیر مجلس تنها تعطیلات ملی و انقلابی از تقویم حذف خواهد شد. برخی این رویکرد مجلس را به دلیل حساسیت‌هایی می‌دانند که در صورت حذف برخی از تعطیلات مذهبی ایجاد خواهد شد. گرچه برخی از نمایندگان مجلس حذف تعطیلات مذهبی را نیز عجیب و حرام نمی‌دانند و معتقدند اگر قصد کاهش تعطیلات با مقاصد اقتصادی را داریم باید با نگاهی فراگیر به این موضوع نگاه کنیم. علی محمد شاعری، نماینده مردم بهشهر در مجلس، با‌اشاره به همین موضوع گفته‌است: حذف برخی تعطیلات مناسبتی به معنای بی‌احترامی مجلس به فرهنگ مذهبی قشر متدین و باتقوای جامعه نیست و حذف تعطیلی روزهای ولادت یا شهادت بزرگان مذهب توسط مجلس حرام نیست.

اظهارات این نماینده دوره دهم مجلس در حالی بازتاب رسانه‌ای پیدا کرد که طرح ساماندهی تعطیلات رسمی در مجلس هشتم و نهم نیز مطرح بوده‌است. در این طرح برخی از نمایندگان پیشنهاد حذف برخی از مناسبت‌های مذهبی را داده بودند که تعدد آنها در سال بسیار بیش از سایر تعطیلات در کشور است، اما این پیشنهاد با اعتراض شدید برخی از مراجع عظام تقلید قرار گرفت و مسکوت ماند. در همان زمان آیت‌الله مکارم شیرازی در این باره تأکید کرده‌است: فکر خام تعطیلی مناسبت‌های بزرگ مذهبی را از سر بیرون کنید. انگار برخی نمی‌دانند در کدام مملکت زندگی می‌کنند. ملت در برابر حذف تعطیلات مذهبی می‌ایستند.

شنبه به جای پنج‌شنبه

ابوالفضل ابوترابی، عضو کمیسیون شورها و امور داخلی کشور، در مجلس در خصوص جزئیات این طرح به «جامعه‌فردا» می‌گوید: جزئیات این طرح در حال بررسی است و هنوز نهایی نشده‌است و در حال حاضر مجموع تعداد روزهای تعطیلات در سال ۲۰۰۸ در ریاض برگزار شد مقرر شد که روزهای جمعه و شنبه را به عنوان تعطیلات رسمی در انتخاب کنند که در حال حاضر این طرح در کشورهای عربی اجرایی شده است. او ادامه می‌دهد: گرچه در طرح ساماندهی تعطیلات چند روزی از تعطیلات رسمی کم می‌شود، سعی می‌کنیم توازن را تعطیلات بین گروه‌های مختلف شغلی فراهم کنیم. در این صورت جامعه به دو دسته تبدیل نمی‌شود. البته اجرایی کردن این طرح آسان نیست، چرا که هم مجلس و هم دولت تاکنون این طرح را دو بار مطرح کرده‌اند اما تاکنون به نتیجه نرسیده

جنبش قانون‌مدار ایرانیان به رسمیت شناختن «حق» برای مردم بود؛ حقی که می‌توانست دولت و منشأ آن را محدود به قانون کند، از خواسته‌های عمومی و مصالح جمعی دفاع کند، بر آزادی‌ها و حقوق اجتماعی، سیاسی و مدنی افراد مهر تأیید بزند و نمونه‌هایی از حقوق شهروندی را ارائه کند. جنبش قانون خواهی و حیات پرچالش آن تا صدور فرمان مشروطیت و تأسیس مجلس اول شورای ملی ادامه یافت و نمایندگان مردم با تدوین و تصویب قانون اساسی و متمم آن بزرگ‌ترین سند حقوقی اداره قانون‌مند کشور را فراهم کردند. در این سند به بخشی از حقوق شهروندی، هر چند نه با این نام، توجه شده بود و امکان آشنی اقتدار حکومتی و حقوق و آزادی‌های فردی را بر اساس مصالح جمعی فراهم آورده بود.

بزرگ‌ترین سند حقوقی اداره قانون‌مند کشور را فراهم کردند. در این سند به بخشی از حقوق شهروندی، هر چند نه با این نام، توجه شده بود و امکان آشنی اقتدار حکومتی و حقوق و آزادی‌های فردی را بر اساس مصالح جمعی فراهم آورده بود.

بزرگ‌ترین سند حقوقی اداره قانون‌مند کشور را فراهم کردند. در این سند به بخشی از حقوق شهروندی، هر چند نه با این نام، توجه شده بود و امکان آشنی اقتدار حکومتی و حقوق و آزادی‌های فردی را بر اساس مصالح جمعی فراهم آورده بود.

در خصوص کلیت آن می‌توان گفت که تنها قصد ما کاهش تعطیلات نیست، بلکه قصد ما از این طرح عادلانه کردن تعطیلات است. به گفته او گروهی در ایران از بیشترین تعطیلات رسمی در دنیا بهره‌مند می‌شوند و گروه دیگری در ایران کمترین تعطیلات رسمی در دنیا را دارند. این در حالی است که عملاً تعطیلات زیاد بخشی از جامعه خسارت‌های اقتصادی زیادی را به کشور وارد می‌کند.

براساس بررسی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس که چندی پیش اعلام شده، تعدد تعطیلات و نامتوازن بودن آنها در طول سال به عنوان یکی از موانع ۱۱ گانه کسب و کار در کشور مطرح شده بود. با استناد به این طرح ۱۵ تن از نمایندگان مجلس دوباره طرحی را برای ساماندهی تعطیلات در دستور کار مجلس قرار دادند که قرار است در ماه‌های آینده پس از بررسی‌های نهایی به کمیسیون اجتماعی مجلس از ارجاع داده شود. ابوترابی می‌گوید: یکی دیگر از مواردی که در این طرح به آن توجه شده‌است تعطیلی شنبه‌ها به جای پنج‌شنبه‌هاست، چرا که تعطیلات در اغلب نقاط دنیا شنبه و یکشنبه است و در ایران پنج‌شنبه و جمعه، این بدان معنی است که ما چهار روز امکان مبادله با دنیا را نداریم و تنها سه روز این فرصت فراهم است و این باعث ضررهای اقتصادی فراوانی برای کشور می‌شود.

به گفته او در کنفرانس کشورهای اسلامی که در سال ۲۰۰۸ در ریاض برگزار شد مقرر شد که روزهای جمعه و شنبه را به عنوان تعطیلات رسمی در انتخاب کنند که در حال حاضر این طرح در کشورهای عربی اجرایی شده است.

او ادامه می‌دهد: گرچه در طرح ساماندهی تعطیلات چند روزی از تعطیلات رسمی کم می‌شود، سعی می‌کنیم توازن را تعطیلات بین گروه‌های مختلف شغلی فراهم کنیم. در این صورت جامعه به دو دسته تبدیل نمی‌شود.

البته اجرایی کردن این طرح آسان نیست، چرا که هم مجلس و هم دولت تاکنون این طرح را دو بار مطرح کرده‌اند اما تاکنون به نتیجه نرسیده

هم به تبیین منشأ قدرت و حاکمیت سیاسی پرداخته‌شده بود و هم‌شکل و اندازه دولت و مهم‌تر از هر چیز، حقوق ملت تشریح شده بود و در عین‌حال با محدود و مشروط کردن قدرت حکومت تلاش می‌شود از حقوق فردی در برابر اقتدار حکومت پاسداری شود و هم‌زمان منشأ حاکمیت سیاسی تبیین شود. در نخستین اثر مکتوبی که درباره حقوق اساسی در ایران تألیف شده به حق مردم هم توجه شده بود. در این اثر به‌عنوان جلوه‌هایی از حقوق شهروندی مورد تأکید قرار گرفته بود و نویسنده آن نیز به‌عنوان عضو دبیرخانه مجلس اول شورای ملی ایران در تدوین قانون اساسی و متمم آن مشارکت فعال داشته‌است.

بیشترین تحلی حقوق اساسی در سندی بود که به نام متمم قانون اساسی تنظیم شد. این سند در ۱۰۷ اصل (بیش از دو برابر خود قانون اساسی) تدوین شد و در آن چارچوب‌بندی حقوقی

و ما امیدواریم با بررسی‌های کارشناسی بیشتر روی این طرح، بتوانیم آن را در مجلس دهم به تصویب برسانیم.

سابقه حذف تعطیلات ملی

انتخاب دوروز ملی و دوروز انقلابی در طرح اخیر ساماندهی تعطیلات گرچه مخالفان قدرتمند و تأثیرگذاری در مناسبات قدرت ندارد، واکنش‌های فراوانی را در پی داشته‌است. پیش‌تر نیز مجلس با وجود اینکه برخی حذف این تعطیلات از تقویم را در کاهش بار مالی تعطیلات بی‌تأثیر می‌دانستند، دوباره به حذف روز ۲۹ اسفند از تعطیلات رسمی اقدام کرد.

نخستین بار در اواخر دهه شصت مجلس در طرحی اقدام به حذف این روز از تعطیلات رسمی کشور کرد که رهبری با آن مخالفت کرد و ا‌ین روز را یادآور مبارزه مردم ایران با استعمار دانست. بار دیگر این مجلس در سال ۸۹ به حذف ۲۹ اسفند-روز ملی شدن نفت - از تقویم رسمی اقدام کرد که در همان زمان واکنش‌های فراوانی در پی داشت. برخی حذف آن روز را که به قصد کاهش تعطیلات رسمی عنوان شده بود، سیاسی دانستند و با حذف آن مخالفت کردند. این در حالی بود که سال بعد اجرای این مصوبه لغو شد و دوباره روز ملی شدن نفت به تقویم رسمی اضافه شد. اما در طرح جدید هم این روز دوباره در لیست حذف از تقویم تعطیلات رسمی قرار گرفته‌است.

احمد امیرآبادی، نماینده مردم قم در مجلس، می‌گوید: طرحی برای کاهش تعطیلات رسمی کشور در مجلس مطرح است تا چند روز از تعطیلات کاسته شود. انتخاب این دوروز ملی و انقلابی برای این بود که شائبه سیاسی بودن این انتخاب‌ها از بین برود. ضمن اینکه ما برای ساماندهی تعطیلات نیازمندیم که برخی از روزهای تعطیل بگذریم. به همین دلیل سعی کردیم برخی از مناسبت‌ها که حساسیت کمتری دار ر برای حذف انتخاب کنیم. البته این طرح نهایی نشده‌است و قطعاً با تغییراتی مواجه خواهد شد و حتی ممکن است روزهای آن تغییر کند.

پدیده‌های سیاسی انجام گرفت و همزیستی مسالمت‌آمیز بین آزادی‌های فردی و قدرت متشکل جامعه در چهارچوب دولت – کشور پدید آمد؛ تلاش شد همه امور تا حد امکان برطبق قانون انجام شود. در این متمم بیش از هفتاد بار لفظ قانون تکرار شده بود و از این رهگذر سعی شده بود همه امور کشور از حدود اختیارات پادشاه گرفته تا وظایف قوای سه‌گانه و از آزادی‌های فردی تا امور مالی و نظامی از شیوه‌ای که قانون معین می‌کرد تعریف و انجام شود. بدین ترتیب می‌توان گفت پس از نیم‌قرن کشتاکش، قانون و حقوق اساسی و بخشی از حقوق شهروندی تعریف شد و رضایت مردم (با شهروندان) و حقوق ایشان مورد توجه قرار گرفت.

بعد از انقلاب اسلامی ۵۷ نیز همان‌طور که در هفته‌های بعد مفصل به آن خواهیم پرداخت در قانون اساسی در اصول مختلف و حتی اختصاص دادن فصلی جداگانه به‌حق ملت نگاهی همه‌جانبه به مفهوم و عناصر مقوم حقوق شهروندی داشته‌ایم و با تصویب قوانین و اصول مختلف باعث زنده نگه‌داشتن این مفهوم در ادبیات حقوقی خود تاکنون شده‌ایم.

ساماندهی تعطیلات
از سوزی برخی از کارشناسان انتخاب این روزها را در تقویم برای حذف از تعطیلات رسمی مناسب نمی‌دانند. فرید موسوی، عضو کمیسیون اقتصادی ملی، در این باره به «جامعه‌فردا» می‌گوید: تعطیلات در کشور ما به نسبت سایر کشورها بدون احتساب پنج‌شنبه‌ها زیاد نیست، اما ما با پدیده‌ای به اسم بین‌التعطیلبن مواجه هستیم که به‌نظر می‌رسد تنها مختص ایران است. به این صورت که در تعطیلی‌های بین هفته عملاً کل هفته به حالت نیمه‌تعطیل در می‌آید و این موضوع مشکلات اقتصادی زیادی را برای کشور به دنبال دارد.

به گفته او تعطیلات نابسامان در کشور به نوعی فرهنگ کسب و کار را تحت تأثیر قرار داده‌است و این موضوع در درآمدت، توسعه کشور را در خطر جدی قرار می‌دهد.

ساماندهی تعطیلات دانش‌آموزان
در کنار تعطیلات رسمی ادارات و کارخانجات یکی دیگر از چالش‌های کشور تعطیلات بی‌شمار سیستم آموزشی در کشور است. در حال حاضر دانش‌آموزان تنها ۵ روز در هفته در ساعات محدودی در مدرسه هستند. در کنار این موضوع تعطیلات طولانی مدت تابستانی نیز موضوع مهمی است که قرار بود در دستور کار دولت برای ساماندهی قرار گیرد، اما گزارش‌ها حاکی است که این موضوع فعلاً اجرایی نخواهد شد.

محمد معتمدی کارشناس آموزشی در این خصوص به «جامعه‌فردا» می‌گوید: در دوره احمدی‌نژاد دولت بر اساس طرحی به اسم ساماندهی تعطیلات مدارس پنج‌شنبه‌ها را تعطیل کرد. در ابتدا برنامه این بود که تعطیلات تابستانی کاهش بیابد. اما پنج‌شنبه تعطیل شد و تعطیلات تابستان نیز کاهش پیدا کرد. به اعتقاد او یکی راه‌این‌ها است که کشور در این زمینه تا تمرکز خارج شود، یعنی اسنان‌ها با توجه به شرایطشان تصمیم بگیرند، چرا که ما مناطق گرمسیر، سردسیر، روستایی و شهری داریم، ولی اگر می‌خواهیم یک نظام آموزشی با تمرکز اول مهر برای آغاز سال تحصیلی داشته باشیم، قطع می‌توانیم به همین شکل که هست، اقدام کنیم.

اما از حرارتش خبری نیست. تقریباً عموم جنس‌هایی که به این مغازه‌ها می‌رسد، وارداتی ست یا دیر می‌رسند یا اصلاً نمی‌رسند. مشتری‌ها اما مدام در حال طاقچه بالا گذاشتن‌اند. طوری درباره جنس‌ها حرف می‌زنند، انگار قرن‌هاست آباء و اجدادشان مراسم کریسمس برپا کرده‌اند. پایا می‌خندد: «میرم دم مغازه، ۲۰۰ تومن برای یه درخت کاج می‌دن که یه هفته تو خونه‌نسون باشه، اما حاضر نیستن ده تومن برای عکس با من پول بدن. در نهایت اون درخت‌های کاج هم صرف دیدگای نادرن، می‌شن به عکس توی اینستاگرام یا فیسبوک.» مردمی که در پمپ بنزین روبه‌رو صف ایستاده‌اند برای پر کردن باک‌هایشان با آخرین قطره‌های بنزین ۱۵۰۰ تومانی، خیره‌اند به صحنه روبه‌رو، به مغازه‌هایی که پرانداز چراغ‌های چشمک‌زن، به نوازنده‌های خیابانی که دارند آهنگی را در گام بلوز می‌خوانند و به مردمی که با ماشین‌های ایرانی و خارجی در ترافیک میزرا، جایی برای خود باز می‌کنند تا خرید مسی می‌کنند. این همه به جای اینکه آن‌ها را برترسانند، پایاها را دل‌نگران می‌کند. اعتراف می‌کند که هر سال، فحش آبداری نصیب‌شان می‌شود که طعم این پول را در دهانشان گس می‌کند: «هر سال هم فحش بدتر می‌شه. دیشب دو جوون با موتور رد شدند و فحش ناموسی دادن. آشنا بودن، چند روزه اینارو می‌بینیم که می‌آن و منتکی می‌گن. اما واقعا چرا؟ من ایرانی‌ام، برای کسب روزی اینجا تو سرما و استادم دارم کار می‌کنم. یک ریال هم از کسسی به زور نمی‌گیرم. گدایی هم نمی‌کنم. ترویج رفتار زشت هم ندارم، اما اونافحش می‌دن چون فکر می‌کنن ما غرب زده‌ایم. این کلیشه‌ها تاکی قراره بمونه خدا می‌دونه. شاید ندونن که یکی از قدیمی‌ترین مسیحی‌های دنیا، از اصیل‌ترین ایرانی‌های ایران هستن. پس این همه سوسه برای چیه؟»

بساط جوان‌های وارزنده، با چندی‌تاده ده هزار تومانی نونوار شده. خبری از برف نیست، اما برف شادی پشت و پتیرن‌ها مدام اسیری می‌شود و بابائونل‌های کوچکی پشت و پتیرن‌ها، می‌چرخند و زنگ‌شان را به صدا در می‌آوردند. خبری از سوز سرما هم نیست، اما اگر یک ماه دیگر خبری شود آن موقع ایرانی‌ها برای بدردو با ننه‌سرما مجبورند به حاجی‌فیروز‌ها مشتلق بدهند. با این حساب آیا رسم‌ها جابه‌جا شده؟ رسم بود که بابائونل‌ها هدیه‌های نوروزی بدهند و حاجی‌فیروز‌ها برای رفتن ننه‌سرما مردم هدیه بگیرند، حال اما بحران اقتصادی انگار این رسم‌ها را وارونه کرده‌است. پایا دوباره زنگش را به صدا درمی‌آورد. معنای زنگ او چیست؟

مصنوعی می‌رود توی دهانش و حرفش ناتمام می‌ماند. پایای جوان‌تری که کنارش ایستاده، تکسین صنعتی مستعفی‌ست. چند سال پیش در بحران بیکاری و گرانی، عطای کسغل کم‌درآمدش را به لقایش بخشیده و حالا هر کاری می‌کند، اما شیعه‌دار طوری برنامه‌ریزی کرده که با پایای پیر، میرزای شیرازی را راه برونند، زنگ را به صدا درآورند و دشتی از مردم بگیرند.

عکس بعدی هم گرفته می‌شود. در عکس، پایاها به صورت پیرمردی که در وسطشان ایستاده ماچ می‌فرستند. پیرمرد از همه جای‌خبر می‌خندد و پایاها به رسم بابائونل، دست روی شکم قلبی و زنگ‌شان می‌گذارند و قهقهه سر می‌دهند. خانواده پیرمرد، آن گوشه با گوشنی‌هایشان تند و تند عکس می‌گیرند. بازار میرزای شیرازی مثل هر سال شلوغ است، موقعی که می‌دم خشکشویی و آماده می‌شم برای جشن… ریش

پایا اومده! پایا اومده!

• **سعید برآبادی** •

روزنامه نگار

«پایا اومده! … پایا اومده!» صدایش را طوری توی سورش انداخته و داد می‌زند که انگار میرزای شیرازی را خریده. خوشحال‌از شلوغی خیابان در شب‌های مسیحی تهران دوباره تکرار می‌کند و زنگی را به صدا در می‌آورد. هر زنگ معنایی دارد؛ زنگی که دست اوست، زنگوله‌گوزن‌های بابائونل است یا زنگ کلیساهایی که قرار است چند روز دیگر به رعه شولد مسیح یا حلول سال تازه میلادی برلزند؟

مرد دستنی به ریش سفید مصنوعی‌اش می‌کشد؛ زنگ را تکان می‌دهد و باز داد می‌زند: «پایا اومده». دو جوان از روبه‌روی پمپ بنزین طعنهای روان‌اش می‌کنند: «چی چی آورده؟؟» و بلندبلند می‌خندند. مشتری‌های ثابت میرزای شیرازی اما آنقدر به دیدن پایاهای ایرانی در شب‌های منتهی به کریسمس عادت کرده‌اند که جای شوخی و خنده نمی‌ماند: «سال‌هاست که این دو نفر را می‌شناسیم. از اول دی ماه، می‌آیند و با لباس قرمز و آن کلاه‌های باهمز، اسباب‌شادی و خوشحالی بچه‌ها می‌شوند.» همسر همین آقایایی که اینها را گفته هم یکی دو جمله‌اضافه می‌کند: «حضور بابائونل‌ها یعنی اینکه مسیحی‌ها در چند روز عیدشان از آزادی نسبی در تهران برخوردارند و می‌توانند ویژگی‌های فرهنگی خودشان را در نوع لباس پوشیدن، خرید وسایل کریسمس و… داشته باشند.»

دارد، زیر آن ریش و پشم مصنوعی و ظاهر خندان‌ش، هم رنگ پیراهن پایا شده، قرمز شده. آن خانم‌های آلاگراسون که با نایلون‌های بزرگ خرید نزدیکی می‌شوند، مجبور می‌شود تکرار کنند: «خترم، سلفی ده تومن می‌شه». زن‌ها جامی خورند و پایا زنگش را تکان می‌دهد و لیخند سردی می‌زند: «من جزء دکوراسیون این خیابون نیستم.» خانم‌ها سوال می‌کنند که مگر از مغازه‌های فروش لوازم کریسمس، حقوق نمی‌گیرد و پایا، تلخ و براق می‌شود: «مگه من از اون عروسک‌های جلوی کارواش‌ها و رستوران‌هام؟ نه خترم، من